

EUGENIA NEAMȚU

Liniștea aurie a toamnei ieșene a fost tulburată de zguduitoarea veste a încetării din viață a Eugeniei Neamțu, la 13 octombrie 1980. Nimic nu este mai dureros decât firul vieții curmat în plină activitate științifică, când anii maturității îi dădeau prestața împlinirii, când era sprijin și îndemn pentru colegi și prieteni.

Eugenia Neamțu s-a născut la 17 iunie 1930 în satul Crivești, com. Strunga, jud. Iași, într-o familie de învățători. Studiile secundare le-a făcut la Piatra Neamț și Roman. În anul 1950 a dat examen de admitere la Institutul de arte plastice din Iași, care, în același an, a fost desființat. Tinăra studentă s-a transferat la Facultatea de istorie a Universității „Al. I. Cuza”, pas hotărîtor pentru viața și activitatea ei ulterioară. Studenta eminentă și-a îndreptat încă de pe atunci atenția spre arheologia medievală, făcînd parte din primele colective de studenți care au participat la Șantierul arheologic—școală de la Suceava condus de profesorul I. Nestor. După absolvirea facultății a fost încadrată ca cercetător, în 1956, la Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol”—Iași. În această calitate a contribuit activ la modernizarea Muzeului de istorie a Moldovei și prin săpăturile arheologice efectuate, în primii ani, în zona lacului de acumulare de la Bicăz (1955—1957), iar mai apoi, la curțile domnești de la Vaslui, Suceava, Iași, Piatra Neamț și Huși, la creșterea colecțiilor muzeale și la rezolvarea unor importante probleme de istorie medievală. Concomitent, a participat la săpăturile de salvare din orașele în care se aflau obiectivele menționate, acordînd o atenție specială celor din perimetrul orașului Iași și din împrejurimile acestuia. În urma bogatei și rodnicei activități desfășurate în domeniul arheologiei medievale, a fost promovată, în 1970, cercetător științific principal. În acești ani și-a continuat investigațiile arheologice pe teritoriul orașului Iași și a făcut parte

din colectivul care a reluat săpăturile arheologice de la Curtea domnească din Hirilău. În 1967 un colectiv de cercetători ieșeni, din care făcea parte și Eugenia Neamțu, a început ample cercetări arheologice la Baia — unul dintre cele mai vechi centre urbane din Moldova. Prin problemele complexe și dificile pe care le punea, Baia avea să devină pentru Eugenia Neamțu — după scurt timp responsabilul șantierului — piatra de încercare a cercetărilor sale științifice. În cercetarea acestui obiectiv s-a angajat cu dăruire, convinsă fiind că va găsi răspunsuri la unele întrebări legate de începuturile vieții urbane moldovene. Strădania nu i-a fost zadarnică. Cu citeva luni înaintea prematurii sale dispariții Eugenia Neamțu a avut satisfacția să vadă apariția primului volum al monografiei *Orașul medieval Baia în secolele XIV—XVII*, în care are cea mai substanțială contribuție.

Dragostea și devotamentul pentru profesiunea căreia și-a consacrat viața, prudența și obiectivitatea au caracterizat-o întotdeauna. Desigur, cei ce vor întilni în publicații numele Eugeniei Neamțu vor remarca contribuțiile aduse, dar nu vor ști că acestea au izvorit din însăși ființa ei. Înclinația spre frumos, spre artă, au determinat-o să nu-și părăsească chemarea tinereții și astfel — ca istoric — s-a ocupat mereu și de anumite aspecte ale artei medievale. Poate că nu a fost numai o întâmplare că primul articol publicat, apărut la începutul carierei sale de cercetător, și ultimul, care a văzut lumina tiparului în acest început de an, să aibă același subiect — obiectele de podoabă. Lucrările care tratează ceramica de interior, tezaurile și obiectele de podoabă i-au punctat, de-a lungul întregii activități, lista publicațiilor. De o corectitudine ireproșabilă, așa cum ne-o amintim cu toți, Eugenia Neamțu a reușit să pună în circuitul științific rezultatele importante ale săpăturilor arheologice pe care le-a făcut, aducându-și astfel contribuția la o mai bună cunoaștere a culturii medievale orășenești și de curte.

Lista lucrărilor Eugeniei Neamțu nu o putem încheia acum. Numele ei va continua să fie prezent în literatura de specialitate, în fruntea colectivului pe care l-a condus, sau împreună cu membrii colectivelor cu care a colaborat, sub îngrijirea cărora îi vor apare lucrările pe care le-a inițiat, coordonat și, în cea mai mare parte, realizat.

Poate că aceste rinduri ne vor reaminti chipul Eugeniei Neamțu, luminat întotdeauna de un zîmbet cald, prietenos, de ochii care priveau viața cu multă seriozitate, de cea care-și împărtășea cunoștințele cu siguranța profesorului și, în același timp, cu căldura prietenului. Sensibilitatea, modestia și dorința de a atinge corectitudinea absolută au caracterizat pe omul și cercetătorul Eugenia Neamțu.

Stela Cheptea

LISTA SELECTIVĂ A LUCRĂRILOR

- Obiectele de podoabă din tezaurul medieval de la Colul Morii-Popricani (Iași)*, ArhMold, 1, 1961, p. 283—293.
- Săpăturile de salvare de la Vaslui*, Materiale, 8, 1962, p. 89—101 (în colaborare).
- Șantierul arheologic Suceava. Platoul din fața Cetății de scaun*, Materiale, 8, 1962, p. 741—759 (în colaborare).
- Cercetări arheologice pe teritoriul orașului Iași în anii 1956—1960*, ArhMold, 2—3, 1964, p. 409—428 (în colaborare).

- Tezaurul de monede anepigrafe de aramă de la Alexandru cel Bun descoperite la Iași*, ArhMold, 2-3, 1964, p. 495-503.
- Curtea domnească din Iași în lumina recentelor descoperiri arheologice*, în *Omagiu lui P. Constantinescu-Iași*, București, 1965, p. 247-254 (în colaborare).
- Principalele rezultate ale săpăturilor arheologice de la Huși*, Rev.Muz, 2, 1965 (în colaborare).
- Tezaurul de obiecte din secolul al XVII-lea descoperit la Cucuteni-Lețcani (r. Iași)*, ArhMold, 4, 1966, p. 327-343.
- Săpăturile arheologice de la Curtea domnească din Iași*, ArhMold, 5, 1967, p. 167-285 (în colaborare).
- Cercetări arheologice la Lunca-Dorohoi*, ArhMold, 6, 1969, p. 187-212 (în colaborare).
- Contribuții la cunoașterea stemei dezvoltate a Moldovei în vremea lui Ștefan cel Mare*, ArhMold, 6, 1969, p. 329-335.
- Dale istorice și arheologice cu privire la Curtea domnească din Piatra Neamț*, MemAntiq, 1, 1969, p. 227-240.
- Ceramica decorativă polono-lituaniană de la Curtea domnească din Iași*, SCIV, 21, 1970, 4, p. 697-703.
- La résidence princière de Jassy, Dacia*, N. S., 14, 1970, p. 335-388 (în colaborare).
- Tezaurul de obiecte și monede feudale descoperit la Păun, com. Mihălășeni (jud. Botoșani)*, ArhMold, 7, 1972, p. 359-367 (în colaborare).
- Precizări arheologice și istorice cu privire la data construirii „Casei Dosoftei”*, MemAntiq, 2, 1970, p. 511-521.
- Săpăturile de salvare de la Huși, jud. Vaslui (1964)*, Materiale, 10, 1973, p. 275-280 (în colaborare).
- Cercetările arheologice de la „Casa Dosoftei” din Iași (1966-1968)*, Materiale, 10, 1973, p. 281-287 (în colaborare).
- Contribuții la cunoașterea satului Tișăuți din fostul ocol al Sucevei*, Suceva, 3, 1973, p. 119-135 (în colaborare).
- Începuturile orașului Baia în lumina datelor arheologice*, ASUIași, 19, 3, a. 2, 1973, p. 165-181 (în colaborare).
- Contribuții la cunoașterea motivelor ceramicii ornamentale medievale moldovenești*, SCIVA, 25, 1974, 2, p. 309-313.
- Cahle cu reprezentarea profetului David descoperite la Baia*, SCIVA, 25, 1974, 3, p. 473-477.
- Aspecte privind dezvoltarea demografică și urbanistică a Iașului în a doua jumătate a secolului al XVI-lea*, în *Omagiu Acad. Prof. Ștefan Pascu*, Cluj, 1974, p. 76-80 (în colaborare).
- Contribuții arheologice la istoria orașului Baia*, ASUIași, 21, 1975, p. 15-25 (în colaborare).
- Contribuții la cunoașterea mijloacelor de iluminat în așezarea medievală de la Baia*, Suceava, 5, 1978, p. 205-217 (în colaborare).
- Contribuții la problema urbanizării așezării de la Baia în secolul al XIV-lea*, AnInst Iași, 16, 1979, p. 295-305 (în colaborare).
- Cercetările arheologice pe teritoriul orașului Iași în anii 1961-1967*, ArhMold, 9, 1980, p. 103-119 (în colaborare).
- Tezaurul din secolele XV-XVI de la Stăuceni (jud. Botoșani)*, ArhMold, 9, 1980, p. 121-123 (în colaborare).
- Orașul medieval! Baia în secolele XIV-XVII. Cercetările arheologice din anii 1967-1976*, Iași, Edit. „Junimea”, 1980, 288 p. (în colaborare).
- Le trésor d'objets de parure et de monnaies découvert à Sihleanu (comm. Scorțaru Nou, dép. de Brăila)*, Dacia, N.S., 24, 1980, p. 341-353.

